

THE SARUM RITE  
Breviarium Sarisburiense cum nota.

Tome B.  
Fasciculus 47.  
Pages 1843-1865.

Hystoria Thobie.

Edited by William Renwick.

HAMILTON ONTARIO.  
THE GREGORIAN INSTITUTE OF CANADA.  
MMXI.

*The Sarum Rite* is published by The Gregorian Institute of Canada/L'Institut grégorien du Canada, 45 Mercer Street, Dundas, Ontario, Canada L9H 2N8. The Gregorian Institute of Canada is affiliated with the School of the Arts, McMaster University.

*The Sarum Rite* is distributed over the internet through.pdf files located at: [www.sarum-chant.ca](http://www.sarum-chant.ca)

This document first published January, 2011.  
Revised October 2011.

All rights reserved. This publication may be downloaded and stored on personal computers, and may be printed for purposes of research, study, education, and performance. No part of this publication may be uploaded, printed for sale or distribution, or otherwise transmitted or sold, without the prior permission in writing of the Gregorian Institute of Canada.

The Gregorian Institute of Canada/L'Institut grégorien du Canada is a charitable foundation registered by the Federal Government of Canada.

[www.gregorian.ca](http://www.gregorian.ca)

© The Gregorian Institute of Canada, 2011.

[*Hystoria Peto Domine.*]

**R**egula de hystoria Peto Dómine. inchoanda : ubi agitur de festo loci et de sancta Maria.

¶ **Littera dominicalis A.** xv. kalendas Octobris tota cantetur hystoria et fiat memoria de sancto Lamberto. Feria ij. et iij. fiant commemorationes et iiij. feria dicitur *R.* feriale : et ad missam quatuor temporum fiat memoria de vigilia sancti Mathei eodem die : et in sabbato fiat servitium de sancta Tecla : cum missa quatuor temporum.

¶ **Littera dominicalis B.** xiiij. kalendas Octobris tota cantetur hystoria et ij. feria dicitur de sancta Maria et in vj. feria dicuntur matutine de sancta Tecla cum nocturne et missa de jejunio, ij. oratio da sancta Tecla, cetera ut supra et nulla commemoratio de festo loci fiat in hac ebdomada, et in sabbato cantatur *R.* feriale.

¶ **Littera dominicalis C.** ij. idus Septembris inchoetur hystoria cum memoria tantum nisi forte propter prolixitatem temporis debeat una missa dominicalis differri : nulle fiant commemorationes per hanc ebdomadam.

In sequenti vero dominica tota cantetur hystoria et in ij. feria *R.* feriale dicitur, et in vj. feria et sabbato fiant commemorationes.

¶ **Littera dominicalis D.** Idibus septembris inchoetur hystoria cum memoria tantum, et missa dominicalis in capitulo, et ad j. vespervas exaltationis sancte crucis fiat memoria de dominica privatim et de sanctis solennis memoria et in v. feria dicitur de sancta Maria cum memoria de sancto Lamberto.

In sequenti ebdomada tota cantetur hystoria et missa de vigilia sancti Mathei in capitulo dicitur cum uno Allelúya. et feria v. et sabbato fiant commemorationes cum memoria de sanctis Cipriano et Justina.<sup>1</sup> *R.* feriale non dicitur.

¶ **Littera dominicalis E.** xviiij. kalendas Octobris inchoetur hystoria cum memoria privatim. Eodem modo fiet de Trinitate : et de sanctis solennis memoria fiat et medie [191v.] lectiones cum responsoriis de ij. nocturno hystorie de communi plurimorum martyrum, processio fiat ante crucem ibidem cum missa dominicali in capitulo. Feria iiij. vj. et sabbato cantetur hystoria cum responsorio feriali in iij. nocturno et in sabbato ad missam quatuor temporum tantum memoria de vigilia sancti Mathei : et in v. feria fiat commemoratio beate Marie nichilque de sancto Lamberto fiat hoc anno.

¶ **Littera dominicalis F.** xvij. kalendas Octobris inchoetur hystoria cum memoria tantum. Primo fiat memoria de sancto Nichomede, deinde de dominica et de Trinitate et solennis memoria de octavis nativitatis beate Marie. Nulla processio fiat et in iij. feria

## Hystoria Thobie.

---

*fiat commemoratio beate Marie : cum memoria de sancto Lamberto, et in iiij. v. et vi. feria cantetur hystoria cum R̄. feriali in iij. nocturno et ad missam quatuor temporum fiat tantum memoria de vigilia sancti Mathei.*

¶ *Littera dominicalis G. xvj. kalendas Octobris tota cantetur hystoria et tantum memoria de martyribus. In sabbato secunde vespere de octavis fiant cum memoria de sanctis, de dominica et de Trinitate solenniter cum processione ante crucem. Festum sancte Edithe differatur in crastinum et fiant ibi medie lectiones de sancto Lamberto, et feria iij. fiat commemoratio beate Marie et feria quarta fiat de jejunio quatuor temporum : et in quinta feria dicitur R̄. feriale in secundo nocturno. Nulla fiat commemoratio de festo loci in hac ebdomada.*

## [Regula de hystoria *Peto Dómine.*]<sup>2</sup>

- A.** 6. **¶** *Peto Dómine.* Littera dominicalis **A.** xv. kalendas Octobris tota cantetur hystoria et memoria tantum de sancto [Lamberto].<sup>3</sup> In laudibus omnes antiphone.  
Feria 2. et 3. de commemoratione.  
Feria 4. de feria cum responsorio feriali et nichil de vigilia [S. Mathei]<sup>4</sup> nisi tantum memoria ad missam de jejunio.  
Sabbato de S. Tecla cum nocturno usque ad missam que erit de jejunio et memoria de festo.  
Feria 6. de martyribus [Mauricio &c.]<sup>5</sup> ix. lectiones : nulla memoria de jejunio sed tantum missa de jejunio dicitur post missam de martyribus ad summum altare.
- B.** 6. **¶** *Peto Dómine.* Littera dominicalis **B.** 14. kalendas Octobris tota cantetur hystoria. In laudibus omnes antiphone dicuntur.  
Feria 2. de sancta Maria.  
Feria 3. de feria cum responsorio de i. nocturno. Missa de vigilia.  
Feria 4. de apostolo [Matheo],<sup>6</sup> missa 4. temporum cantetur solenniter post missam de apostolo.  
Feria 6. de sancta Tecla, cum nocturno usque ad missam que erit de jejunio, et memoria de festo.  
Sabbato de feria. **R̄.** de 2. nocturno et **R̄.** feriale. Missa de jejunio.
- C.** 6. **¶** *Peto Dómine.* Littera dominicalis **C.** 2. idus Septembris de servitio octavarum [B. Marie].<sup>7</sup> Ad. i. vesperas que erunt de octavis memoria de dominica, de Trinitate et processio. In introitu ant. *Salvátor.* Ad matutinas de dominica et de Trinitate cum missa dominicali in capitulo.  
Feria 4. de octava<sup>8</sup> [nativitatis B. Marie].<sup>9</sup> Missa 4. temporum cantetur post missam de die ad summum altare.  
Feria 5. de virgine [Editha],<sup>10</sup> medie lectiones de martyribus [Eufemia Lucina et Geminiano]<sup>11</sup> cum **V̄.** et **R̄.** de 3. nocturno.  
Feria 6. de sancto [Lamberto]<sup>12</sup> cum nocturno. Missa erit de jejunio 4. temporum cum memoria de sancto Lamberto.  
Sabbato de feria, cum **R̄.** de i. nocturno<sup>13</sup> et missa de jejunio.
- ¶** Dominica 2. tota cantetur hystoria. In laudibus una antiphona.  
Feria 2. de feria cum responsorio feriali et missa de vigilia [S. Mathei].<sup>14</sup>  
Feria 5. 6. et sabbato de commemorationibus.

**D.** 6. **¶** *Peto Dómine.* Littera dominicalis **D.** Idus Septembris totum servitium de octavis [B. Marie]<sup>15</sup> et hystoria inchoetur cum memoria. Missa dominicalis dicitur in capitulo. 2. vespere erunt de cruce, et memoria de dominica sub silentio, et postea memoria de martyribus [Cornelio et Cypriano]<sup>16</sup> solenniter et processio.

Feria 2. de cruce, medie lectiones de martyribus [Cornelio et Cypriano]<sup>17</sup> cum *℣.* et *℟.* de 2. nocturno. Ad 2. vespervas fiat solennis memoria de octava [nativitatis B. Marie]<sup>18</sup> et de sancto<sup>19</sup> [Nicomede].<sup>20</sup>

Feria 4. de sancta Editha, ix. lectionum, medie lectiones de martyribus [Eufemia Lucina et Geminiano]<sup>21</sup> cum *℣.* et *℟.* de 3. nocturno. Post 3. dicitur missa de festo, et post 6. cantetur missa de jejunio, utraque ad principale altare. 2. vespervas erunt de festo [S. Edithe]<sup>22</sup> et memoria de sancta Maria cum ant. *Sub tuam.* et de martyribus.

Feria 5. de sancta Maria et memoria de sancto [Lamberto].<sup>23</sup>

Feria 6. et sabbato de feriis cum responsoriis hystorialibus per ordinem et missa de jejunio.

**¶** Dominica 2. tota cantetur hystoria. In laudibus una antiphona. Missa de vigilia dicitur in capitulo. 2. vespervas erunt de sancto Matheo et memoria de dominica sub silentio, deinde solennis memoria de sancto Laudo.

Feria 4. 5. et sabbato de commemorationibus.<sup>24</sup>

**E.** 6. **¶** *Peto Dómine.* Littera dominicalis **E.** 14. die Septembris servitium de cruce. Ad 1. vespervas fiat memoria de dominica et de Trinitate sub silentio, deinde solennis memoria de martyribus [Cornelio et Cypriano]<sup>25</sup> et processio : medie lectiones de martyribus, cum *℣.* et *℟.* de 2. nocturno. Missa dominicalis dicitur in capitulo cum memoria de Trinitate tantum. Ad 2. vespervas memoria de sancto [Nicomede]<sup>26</sup> et de dominica sub silentio, deinde solennis memoria de octava [nativitatis B. Marie].<sup>27</sup>

Feria 3. de sancta Editha, ix. lectionum, medie lectiones de martyribus [Eufemia &c.]<sup>28</sup> cum *℣.* et *℟.* de 3. nocturno.

Feria 5. de sancta Maria.

Feria 4. 6. et sabbato de jejunio,<sup>29</sup> cum responsorio hystoriali. Et in sabbato dicitur *℟.* feriale et in his feriis dicitur missa 4. temporum et nichil de sancto [Lamberto]<sup>30</sup> nisi ad vespervas et ad matutinas de sancta Maria.

In sabbato ad missam de jejunio fiat memoria de vigilia S. Mathei.

**F.** 6. **¶** *Peto Dómine.* Littera dominicalis **F.** xv. die septembris servitium de octava

[nativitatis B. Marie].<sup>31</sup> Ad 1. vespas que erunt de cruce memoria de sancto [Nicomede]<sup>32</sup> et de dominica et de Trinitate sub silentio : et deinde solennis memoria de octava [nativitatis B. Marie]<sup>33</sup> et nulla processio. 2. vespere erunt de octava et memoria de sancta Editha, de martyribus [Eufemia &c.]<sup>34</sup> et de dominica.

Feria 2. de sancta Editha, medie lectiones de martyribus [Eufemia Lucina et Geminiano]<sup>35</sup> cum *℣.* et *℟.* de 1. nocturno.

Feria 3. de sancta Maria.

Feria 4. 5. et 6. de feria cum responsorio hystorie [dominicalis].<sup>36</sup> In 6. feria dicitur *℟.* feriale et in 4. feria dicitur missa de jejunio et in 5. feria missa dominicalis. In 6. feria missa de jejunio et memoria de vigilia S. Mathei.

Sabbato de apostolo [Matheo].<sup>37</sup> Missa de jejunio cantetur post missam de sancto Matheo, utraque ad summum altare.

6. 6. *¶* *Peto Dómine.* Littera dominicalis *¶* 16. die Septembris tota cantetur hystoria et festum sancte Edithe differatur in crastinum. Ad 1. vespas que erunt de octava, memoria de [Nichomede]<sup>38</sup> martyre, de dominica, de Trinitate et processio. In redeundo ant. *Salvátor. ℣. Exúltent justí.* Ad matutinas tantum memoria de martyre et de Trinitate. In laudibus omnes antiphone dicuntur. 2. vespere erunt de dominica et memoria de sancta Editha et de sancto Lamberto.

Feria 2. de sancta Editha et medie lectiones de sancto Lamberto. 2. vespere erunt de sancta Editha et memoria de sancta Maria. Ant. *Sub tuam.*

Feria 3. de sancta Maria.

Feria 4. de jejunio 4. temporum.

Et in 5. feria dicitur *℟.* feriale cum missa de vigilia [S. Mathei].<sup>39</sup>

Feria 6. et sabbato dicuntur missa de jejuvio 4. temporum post missam de die ad summum altare.

[192r.]

¶ *Dominica j. post iij. idus Septembris.*

*Ad j. vespervas.*

*Ant.* Benedíctus. [350].

*Ps.* Ipsum. (cxliij. [350].)

*Capitulum.* Benedíctus Deus. [355].

℞. Omni tēpore. [ij. de matutinas.]<sup>40</sup> 1851.

*Hymnus.* O lux beata Trínitas. [357].

℣. Vespertína oratio [ascéndat ad te Dómine].<sup>41</sup> [357].

AS:316; 1520:36v; 1531:192r.

3345. Ant.  
VII.iv.



Ngréssus \* Rapha-el archán-ge-lus ad Tho-bí-am



sa-lu-tá-vit e-um di-cens : gáudi-um ti-bi semper sit.



Cu- i Tho- bí- as a- it, qua-le gáudi- um michi e- rit



qui in té-ne-bris sé- de- o et lumen ce- li non ví-de-o.



Cu- i án-ge-lus inquit : forti á- nimo es-to, in

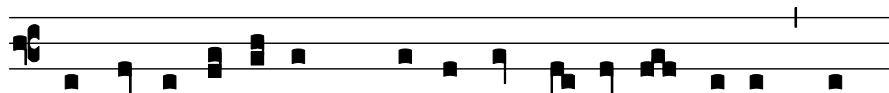




pró-ximo est ut a De- o cu-ré-ris. *Ps. Magnificat. 59\**.

AS:316; 1520:36v; 1531:192r.

Ant.  
IV.ii.



3861.

E remi-niscá-ris \* Dómi-ne de- lícta me-a vel



pa-réntum me-ó-rum neque vindíctam su-mas de peccá-tis



me- is. *Ps. Magnificat. 53\**.

### ¶ *Ad matutinas.*

*Invitatorium.* Laudémus nomen. [8].

*Ps. Veníte. ut supra in hystoria Si bona. 3\**.

### ¶ *In primo nocturno.*

*Ant. Pro fidei méritis. [16].*

*Ps. Beátus vir. (j. [16].)*

*Ÿ. Memor fui. [27].*

¶ *Hac die incipiatur liber Thobie, et legatur per xv. dies vel viij. secundum quod tempus prolixum fuerit vel breve : quando de temporali agitur.*

Lectio j. Legenda 1. Thobie j. (1.)

**H**obías ex tribu et civitate Néptalim, que est in superioribus Galilée supra Naáson post viam que ducit ad occidentem, in sinistro habens civitatem Sephet, cum captus esset in diébus Salmánasar regis Assyriórum,

in captivitate tamen pósito viam veritatis non deséruit : ita ut ómnia que habére póterat quotidie captívís frátribus qui erant ex<sup>42</sup> genere suo impartíret. Cumque esset júnior ómnibus in tribu Néptalim : nichil tamen pueríle gessit in ópere. Tu.

AS:317; 1520:36v; 1531:192r.<sup>43</sup>

7381. 1. Resp. I.

E- to \* Dó- mi- ne ut de víncu- lo impro-  
 pé-ri- i hu- jus ab- sólvas me : aut cer- te de su- per  
 terram e- rí- pi- as me. †Ne remi- niscá- ris de- lícta  
 me- a vel pa- réntum me- ó- rum : neque vindíctam  
 su- mas de peccá- tis me- is qui- a é- ru- is

7381a.

sus-ti-néntes te Dó-mi- ne. ✠. Omni- a ju-  
 dí-ci- a tu- a justa sunt : et omnes vi- e tu- e mi-se-ri-córdi-  
 a et vé-ri- tas : et nunc Dómi-ne me- ménto me- i.  
 †Ne remi-niscá- ris.

*Lectio secunda.* (Thobie j. 5.)

**D**enique cum irent omnes ad vítulos áureos quos Hieróboam fécerat rex Israel, hic solus fugiébat consórtia ómnium, et<sup>44</sup> pergébat ad Hierúsalem ad templum Dómini, et ibi adorábat Dóminum Deum Israel,

ómnia primitíva sua, et décimas suas fidéliter ófferens : ita ut in tértio anno prosélitis<sup>45</sup> et ádvenis ministráret omnem decimatióem. Hec et his simília secúndum legem Dómini : adhuc puérulus observábat.

AS:317; 1520:37r; 1531:192r.<sup>46</sup>

2. Resp. VIII. 7317.

Mni témpo-re \* bé-ne-dic De-um et pe- te  
 ab e-o ut vi- as tu- as dí-ri- gat. †Et omni tém-

7317a.



po- re consí- li- a tu- a in ip-so per-



má-ne- ant. *℣.* Memor esto fi- li quó-ni- am



páupe-rem vi-tam gé-ri- mus : ha-bé-bis multa bo-na



si timu- é- ris De- um. †Et omni.

*Lectio tertia. (Thobie j. 9.)*


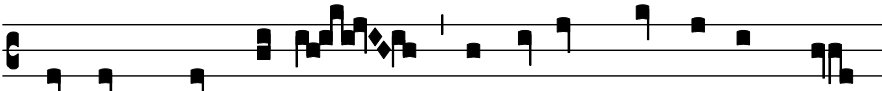
**C**um vero factus esset vir, accépit uxórem Annam de tribu sua, genuítque ex ea filium nomen suum impónens ei, quem ab infántia timére Deum dócuit : et abstinére ab omni peccáto. Igitur cum per captivitátem

devenísset cum uxóre sua et filio in civitátem Nínive cum omni tribu sua, et omnes éderent ex cibis gentílium : iste custodívit ánimam suam, et nunquam contaminátes est in escis eórum.


AS:318; 1520:37v; 1531:192r.<sup>47</sup>

7145.

3. Resp.  
VII.

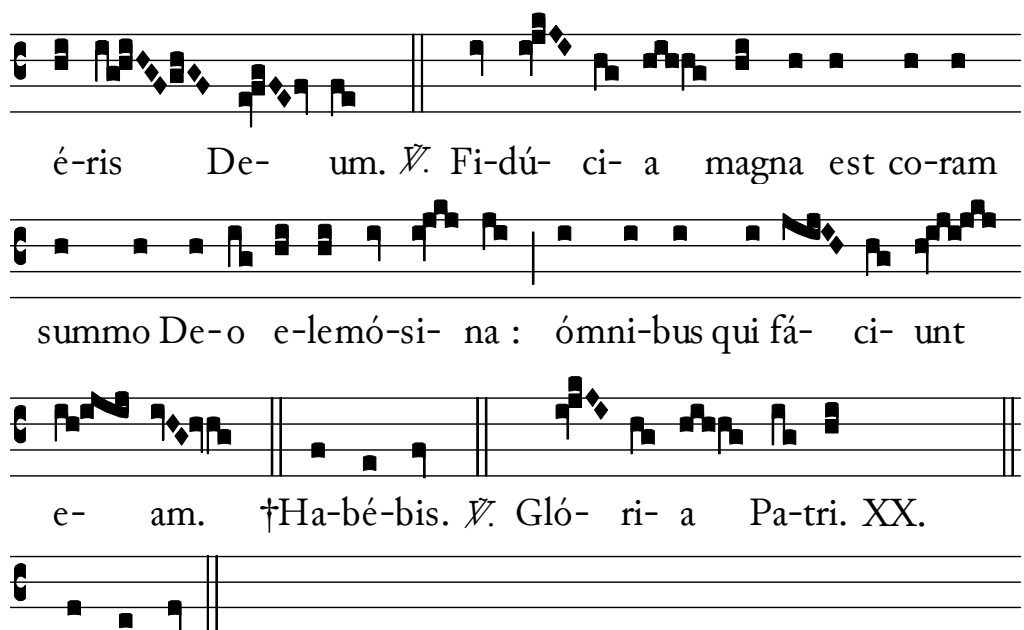



Emor esto \* fi- li quó-ni- am páupe-rem vi-



tam gé- ri- mus. †Ha-bé-bis multa bo-na si timu-

7145a.



é-ris De-um. ✠. Fi-dú-ci-a magna est co-ram  
 summo De-o e-lemó-si-na : ómni-bus qui fá-ci-unt  
 e-am. †Ha-bé-bis. ✠. Gló-ri-a Pa-tri. XX.  
 †Ha-bé-bis.

**¶** *In ij. nocturno.*

*Ant.* Natúre. [29].

*Ps.* Consérva. (xv. [29].)


✠. Média nocte. [36].

*Lectio quarta. Legenda 2. (Thobie j. 13.)*

**¶** Uóniam memor fuit Dómini Thobías in toto corde suo : dedit illi Deus grátiam in conspéctu Salmánazar regis. Et dedit illi potestátem quocúnque vellet ire : habens libertátem quecúnque fácere voluisset. Pergébat enim per omnes qui erárit in captivitáte : et moníta

salútis dabat eis. Cum autem venisset in Rages civitátem Medórum, et ex his quibus honorátus fúerat a rege habuisset decem talénta argénti, et cum in <sup>48</sup> multa turba géneris sui Gabélum egéntem vidéret qui erat ex tribu ejus : sub cyrográpho dedit illi memorátum pondus argénti.

AS:318; 1520:37v; 1531:192r.<sup>49</sup>

7717. 4. Resp. IV.  Uffi-ci- é-bat \* no-bis páupertas nostra ut

di-ví-ti- e compu-ta-rén- tur, nunquam fu- ísset pe-cú-ni-

a is- ta pro qua mi- sís-ti fí- li- um nos- trum.

7717a. †Bá-cu-lum se-nec- tú- tis nos-tre. *℣*. He-u me

fi-li mi ut quid te mí-simus pe-regri-ná- ri lumen

o-cu-ló- rum nos- tró- rum. †Bá-cu-lum.


*Lectio v. (Thobie j. 18.)*

**P**ost multum vero témporis mórtuo Salmánazar rege : cum regnáret Sennácherib filius ejus pro eo, et filios Israel exósos habéret in

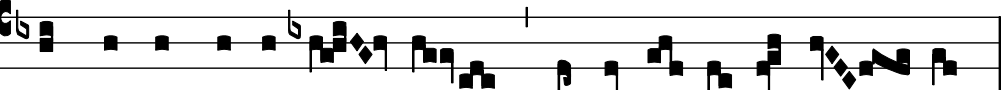
conspéctu suo Thobías pergébat per omnem cognatióem suam et conso- labátur eos. Dividebátque unicuíque prout póterat : de facultátibus suis.

AS:318; 1520:38r; 1531:192r.<sup>50</sup>

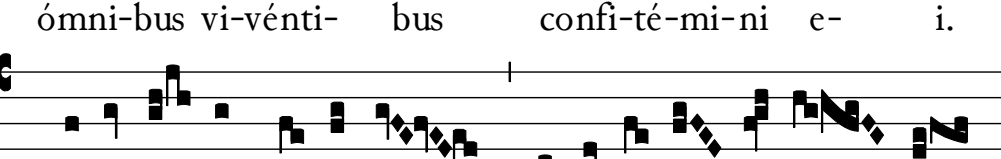
5. Resp.  
I.



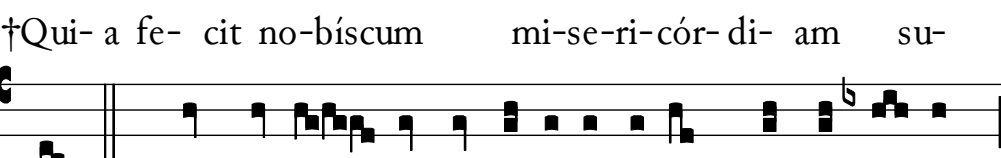
Ene-dí- ci-te \* De- um ce- li et co-ram




ó-mni-bus vi-vénti- bus confi-té-mi-ni e- i.



†Qui- a fe- cit no-bíscum mi-se-ri-cór-di- am su- [192v.]



am. ∞. Tempus est ut re-vértar ad e-um qui me mi- sit :



vos autem be-ne-dí- ci-te De- um. †Qui- a fe- cit.


*Lectio sexta. (Thobie j. 20.)*

**G** Suriéntes alébat, nudisque ves-  
timénta prebébat : et mórtuis  
atque occísis sepúlturam sollícitus  
exhibébat. Dénique cum revérsus  
esset rex Sennácherib fúgiens a Judéa  
plagam quam circa eum Deus fécerat

propter blasphemiam suam, et irátus  
multos occíderet ex filiis Israel :  
Thobías sepeliébat córpora eórum.  
At ubi nunciátum est regi, jussit eum  
occídi : et tulit omnem substántiam  
ejus.

AS:319; 1520:38r; 1531:192v.<sup>51</sup>

6. Resp.  
II.


7759.  Empus est \* ut re-vér-tar ad e- um qui me mi- sit :

vos autem be-ne-dí- ci-te De- um. †Et e-narrá-te

7759a. óm-ni- a mi-ra-bí- li- a e- jus. ⁊. Be-ne-  
dí- ci-te De-um ce- li et co-ram ómni-bus vi-vénti-bus

confi-té- mi-ni e- i. †Et e-narrá-te. ⁊. Gló- ri- a

Pa-tri. XX. †Et e-narrá-te.

 *In iij. nocturno.*

*Ant.* Sponsus. [38].


*Ps.* Celi enarrant. (*xviiij.* [38].)

⁊. Exaltáre Dómine. [43].




AS:319; 1520:38v; 1531:192v.


7. Resp.  
VII.



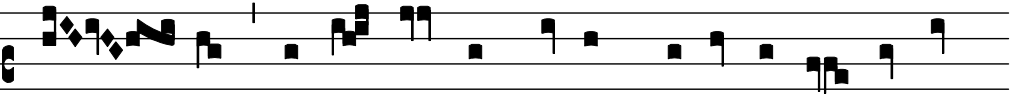
**R**i-bu-la-ti-ó-nis \* ci-vi-tá-tum audí- vi- mus




quas passe sunt et de-fé- ci- mus, timor et he-be-túdo



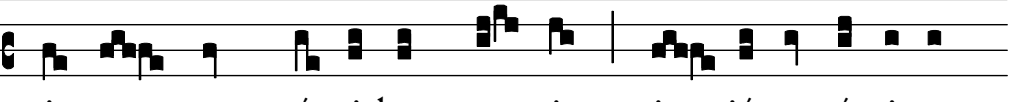
mentis cé-ci-dit su-per nos et su-per lí-be-ros




nos- tros, ipsi mon-tes no-lunt re-cí-pe-re fu-gam



nos- tram. †Dómi-ne mi-se-ré- re. ✠. Peccá-



vi-mus cum pá-tri-bus nos-tris : in- júste é-gimus



i-niqui-tá- tem fé- ci- mus. †Dómi-ne.

AS:319; 1520:38v; 1531:192v.<sup>52</sup>

7237. 8. Resp. II.




Os á- li- um \* De- um nés- cimus pre- ter Dómi-  
 num in quo spe- rá- mus. †Qui non despí- ci- et  
 nos nec amó- vit sa- lú- tem su- am a gé- ne- re  
 7237a. nos- tro. ✱. Indulgén- ti- am e- jus fu- sis láchrimis postu-  
 lé- mus : et humi- li- émus il- li á- nimas nos- tras.  
 †Qui non.

*Responsorium feriale. 9.*

AS:320; 1520:39r; 1531:192v.<sup>53</sup>

6492. Resp. II.



Omi- ne \* De- us qui cónte- ris bel- la ab i-



ní-ti- o é-le- va bráchi- um tu- um su-per gentes  
 que có-gi-tant servis tu- is ma- la. †Et déxte-ra tu-  
 a glo-ri-fi-cé- tur in no- bis. ⁊. Allí- de virtú-tem  
 il-ló-rum in virtú-te tu- a : ca-dat virtus il-ló-rum in  
 i-ra-cún- di- a tu- a. †Et déxte-ra. ⁊. Gló- ri- a  
 Pa-tri. XX. †Et déxte-ra.

6492a.

*Lectio prima. Legenda 3. (Thobie j. 23.)*

**T**Hobías vero cum filio suo et cum uxóre fúgiens nudus látuit : quia multi diligébant eum. Post dies vero quadragínta quinque, occidérunt regem filii ipsíus, et revérsus est Thobías ad domum suam : omnisque facúltas ejus

restitúta est ei.

Post hec vero cum dies esset festus Dómini et factum esset prándium bonum in domo Thobie : dixit filio suo, Vade et adduc áliquos de tribu nostra timéntes Deum : et epuléntur nobiscum.

*Cap. ij.*

*Lectio secunda. (Thobie ij. 3.)*

**C**umque abisset : revérsus nunciávit ei unum ex filiis Israel jugulátum jácere in plátea. Statímque exíliens de accúbitu suo : relínquens prándium jejúnus pervénit ad corpus. Et tollens illud portávit ad domum suam occúlte : ut dum sol occubuísset, caute sepelíret eum. Cumque

occultásset corpus, manducávit panem cum luctu et tremóre : mémorans illum sermónem quem dixit Dóminus per Amos prophétam, Dies festi vestri converténtur in lamentatiónem et luctum. Cum vero sol occubuísset : ábiit et sepelívit eum.

*Lectio tertia. (Thobie ij. 8.)*

**A**rguébant autem illum omnes próximi sui dicétes, Jam hujus rei causa interfíci jussus es, et vix effugísti mortis impérium, et íterum sépelis mórtuos ? Sed Thobías plus timens Deum quam rogem : rapiébat córpora occisórum et occultábat ea in domo sua et médiis nóctibus sepeliébat ea. Cóntigit autem ut quadam die fatigátus Thobías a sepultúra

véniens domum suam jactásset se juxta paríetem et obdormísset : et ex nido hyrúndinum dormiéti illi cálida stércora incíderent super óculos ejus, fierétque cecus. Hanc autem tentatiónem ídeo permísit Dóminus eveníre illi : ut pósteris darétur exémplum paciéntie sue sicut et sancti Job. Tu autem Dómine.

**¶** *Ferialis. Lectio j. Legenda 4. Thobie ij. (13.)*

**T**hobías cum ab infántia sua semper Deum timúerit, et mandáta ejus custodíerit, non est contristátus contra Deum quod plaga cecitátis evénerit ei, sed immóbilis in Dei timóre permánsit : agens grátias Deo ómnibus diébus vite sue. Et sicut beáto Job insultábant reges : ita isti parétes et cognáti ejus,

et irridébant vitam ejus dicétes, Ubi est spes tua, pro qua elemósynas et sepultúras faciébas ? Thobías vero increpábat eos dicens, Nolíte ita loqui, quóniam filii sanctórum sumus : et vitam illam expectámus, quam Deus datúras est his qui fidem suam nunquam mutant ab eo. Tu.

*Lectio ij. (Thobie ij. 19.)*

**A**Nna vero uxor ejus ibat ad  
textrínum opus quotidie : et de  
labóre mánuum suárum victum quem  
cónsequi póterat deferébat. Unde  
factum est ut hedum caprárum  
accípiens : detulísset domi. Cujus  
cum vocem balántis vir ejus audísset :  
[193r.] dixit, Vidéte ne fúrtivus sit. Réddite

cum dóminis suis : quia non licet  
nobis ex furto áliquíd aut édere, aut  
contíngere. Ad hec uxor ejus iráta  
respóndit, Maniféste vana facta est  
spes tua : et elemósinas tue modo  
apparuérunt. Atque his et áliis  
hujuscémodi verbis exprobrábat ei.  
Tu autem Dómine.

*Lectio iij. (Thobie) Cap. iij. (1.)*

**T**unc Thobías ingémuit : et  
cepit oráre cum láchrymis  
dicens, Justus es Dómine et ómnia  
judícia tua justa sunt : et omnes vie  
tue misericórdia et véritas et  
judícium. Et nunc Dómine memor  
esto mei, et ne vindíctam sumas de  
peccátis meis : neque reminiscáris  
delícta mea vel paréntum meórum,  
quóniam non obedívimus precéptis  
tuis : et trádití sumus in direptiónem

et captivitátem, et in mortem : et in  
fábulam et in improperium ómnibus  
natióibus in quibus dispersísti nos.  
Et nunc Dómine, magna judícia tua,  
quia non égimus secúndum precépta  
tua, et non ambulávimus sincériter  
coram te. Et nunc Dómine Deus  
secúndum voluntátem tuam fac  
mecum : et précipe in pace récipi  
spíritum meum. Expédit enim michi  
magis mori quam vívere.

*Lectio j. Legenda 5. Thobie iij. (7.)*

**C**ontigit itaque eádem die ut  
Sara filia Raguélis in Rages  
civitáte Medórum, et ipsa  
audíret improperium ab una ex  
ancíllis patris sui : quóniam tráditá  
fúerat septem viris, et demónium  
nómine Asmódeus occíderat eos mox

ut ingrési fuísset ad eam. Ergo cum  
pro culpa sua increpáret puéllam :  
respóndit ei dicens, Amplius ex te  
non videámus filium aut filiam super  
terram, interféctrix virórum tuórum.  
Nunquid et me occídere vis, sicut  
étiam occidísti septem viros ?

*Lectio ij. (Thobie iij. 10.)*

**A**D hanc vocem perréxit in  
supérius cubiculum domus sue,

et tribus diébus et tribus nóctibus  
non manducávit neque bibit : sed in

oratióne persistens cum láchrymis deprecabátur Deum, ut ab isto impropério liberáret eam. Factum est autem tértia die dum compléret Sara oratióne[m] : benedicens Dómiuum dixit, Benedictum est nomen tuum Dómine Deus patrum nostrórum, qui cum irátus fúeris misericórdiam fácies :

et in témpore tribulatiónis peccáta dimíttis, his qui ívocant te. Ad te Dómine fáciam meam convérto : ad te óculos meos éri-go. Peto Dómine ut de vínculo impropérii hujus absólvas me : aut certe de super terram erípias me.

*Lectio iij. (Thobie iij. 16.)*

**T**U scis Dómine quia nunquam concupívi virum : et mundam servávi ánimam meam ab omni concupiscéntia. Nunquam cum ludéntibus míscui me neque cum his qui in levitate ámbulant partícipem me prébui. Virum autem cum timóre tuo non cum libídine mea consénsi suscipere, et aut ego indígna fui illis aut illi fórsitan me digni non fuérunt quia fórsitan viro álii<sup>54</sup> conservásti me. Non enim est in hómínis potestáte consílium tuum. Hoc autem habet

certum omnis qui colit te : quia vita ejus si in probatióne fúerit coronábitur. Si autem in tribulatióne fúerit liberábitur, et si in correptione<sup>55</sup> fúerit ad misericórdiam tuam pervenire licébit. Non enim delectáris in perditionibus nostris, quia post tempestátem tranquíllum facis : et post lachrymationem et fletum exultatióne[m] infúndis. Sit nomen tuum Deus Israel benedictum in séculis.

*Lectio j. Legenda 6. (Thobie iij. 24.)*

**I**N illo témpore. Exáudite sunt preces Thobie et Sare in conspéctu glórie summi Dei : et missus est ángelus Dómini sanctus Ráphael ut curáret eos ambos, quorum uno témpore fúerat orátio in conspéctu Dómini recitáta.

potuisset : vocávit ad se Thobíam filium suum et dixit ei, Audi fili mi verba oris mei : et ea in corde tuo quasi fundaméntum cónstrue. Cum accéperit Deus ánimam meam corpus<sup>56</sup> meum sépeli, et honórem habébis matri tuas ómnibus diébus vite ejus. Memor enim esse debes : que et quanta perícúla passa sit

*Thob. iv.* Igitur cum Thobías putáret oratióne[m] suam exaudíri ut mori

propter te in útero suo. Tu autem.

*Lectio ij. (Thobie iv. 5.)*

**C**Um autem et ipsa compléverit  
tempus vite sue : sepélies eam  
circa me. Omnibus autem diébus vite  
tue in mente habéto Dóminum : et  
cave nequándo peccáto conséntias et  
pretermittas precépta Dei nostri. Ex  
substántia tua fac elemósynam : et  
noli avértere fáciem tuam ab ullo  
páupere. Ita enim fiet ut nec a te  
avertátur fácies Dómini. Quómodo  
potúeris, ita esto miséricors. Si

multum tibi fúerit, abundánte tribue.  
Si exíguum fúerit : étiam exíguum  
libénte impartíri stude. Prémium  
enim bonum tibi thesáurizas in die  
necessitátis. Quóniam elemósyna ab  
omni peccáto et a morte líberat : et  
non patiéture ánimam ire in ténebras.  
Fidúcia magna erit coram summo  
Deo elemósyna : ómnibus faciéntibus  
eam.

*Lectio iij. (Thobie iv. 13.)*

**D**ixit Thobías filio suo, Atténde  
tibi fili mi ab omni fornicatióne :  
[193v.] preter uxórem tuam nunquam patiáris  
crimen scire. Supérbiam nunquam in  
tuo sensu aut in tuo verbo dominári  
permittas. In ipsa enim inítium  
sumpsit omnis perditio. Quicúnque  
áliquíd tibi operátus fúerit, statim  
mercédem ei restítue : et merces  
mercennárii tui apud te omníno non  
máneat. Quod ab álio odéris fieri tibi :

vide ne álteri tu aliquándo fácias.  
Panem tuum cum esuriéntibus et  
egénis cómede : et de vestiméntis tuis  
nudos tege. Panem tuum et vinum  
tuum super sepultúrum justí con-  
stítue : et noli ex eo manducáre et  
bíbere cum peccatóribus. Consílium  
semper a sapiénte perquíro. Omni  
témpace bédedic Deum, et pete ab eo  
ut vias tuas dírigat : et ómnia consília  
tua in ipso permáneant.

*Lectio j. Legenda 7. (Thobie iv. 21.)*

**M**ndico étiam tibi fili mi  
dedisse me decem talénta  
argénti dum infántulus esses  
Gábelo in Rages civitáte Medórum :  
et cyrográphum ejus apud me hábeo.  
Et ídeo perquíre quo modo ad eum

pervénias : et recípias ab eo supra-  
memorátum pondus argénti : et  
restítuas ei cyrográphum suum. Noli  
timére fili, páuperem quidem vitam  
gérimus : sed multa bona habébimus  
si timuérimus Deum, et recessérimus

ab omni peccáto, et fecérimus bene.

(*Thobie v.*) Tunc Thobías respóndit patri suo : et dixit, Omnia quecúnque precepísti michi fáciam pater. Quo modo autem hanc pecúniam inquíram ignóro. Ille

me nescit : et ego illum ignóro. Quod signum dabo ei ? Sed nuque viam per quam pergátur illuc : aliquándo cognóvi. Tu.

*Lectio ij. (Thobie v. 3.)*

**T**unc pater suus respóndit illi : et dixit, Cyrográphum quidem illíus penes me hábeo. Quod dum illi osténderis : statim restítuet. Sed perge nunc et inquire tibi áliquem fidélem virum qui eat tecum salva mercéde sua dum adhuc vivo ut recípias eam. Tunc Thobías egréssus invénit júvenem spléndidum stantem

precíntum et quasi parátum ad ambulándum : et ignórans quod ángelus Dei esset salutávit eum et dixit, Unde te habémus bone júvenis ? At ille respóndit, Ex filiis Israel. Et Thobías dixit ei, Nosti viam que ducit in regiónem Medórum ? Cui respóndit, Novi : et ómnia itínera ejus fréquéter ambulávi.

*Lectio iij. (Thobie v. 8.)*

**E**t mansi apud Gábelum fratrem nostrum qui morátur in Rages civitáte Medórum : que pósita est in monte Egbathánis. Cui Thobías ait, Sústine me obsécro donec hec ipsa núnciem patri meo. Tunc ingréssus Thobías indicávit univérse hec patri suo. Super que admirátus pater rogávit ut introíret ad eum. Ingréssus itaque salutávit eum : et dixit, Gáudium tibi semper sit. Et Thobías

ait, Quale michi gáudium erit, qui in ténebris sédeo, et lumen celi non vídeo ? Cui ait júvenis, Forti ánimo esto : in próximo est ut a Deo curéris. Dixit itaque illi Thobías, Nunquid póteris perdúcere filium meum ad Gábelum in Rages civitátem Medórum ? Et cum redíeris restítuam tibi mercédem tuam. Et dixit ei ángelus, Ego ducam illum sanum : et redúcam illum ad te.

*Lectio j. Legenda 8. (Thobie v. 22.)*

**M**arátis ígitur ómnibus que erant in via portánda : fecit Thobías vale patri suo et matri sue. Cumque profécti essent :

cepit flere mater ejus ac dícere, Báculo senectútis nostre tulísti : et transmisísti a nobis. Nunquam esset ipsa pecúnia : pro qua misísti eum.



Sufficiébat nobis paupértas nostra ut divítias computarémus hoc : quod videbámus filium nostrum. Dixítque ei Thobías, Noli flere. Salvus pervéniet filius noster et salvus revertétur

ad nos : et óculi nostri vidébunt eum. Credo enim quóniam ángelus Dei bonus comitétur ei, et bene dispónat ómnia que circa ipsum gerúntur : ita ut cum gáudio revertátur ad nos.

*Lectio ij. Thobie vj.*

**P**roféctus est autem Thobías et canis secútus est eum : et mansit prima mansióne juxta flúvium Tygris. Et exívit ut laváret pedes suos : et ecce piscis immánis exívit ad devorándum eum. Quem expavéscens Thobías : clamávit voce magna dicens, Dómine, invádit me. Et dixit

ángelus, Apprehénde bránciam ejus : et trahe eum ad te. Quod cum fecísset : dixit ei ángelus, Exéntera hunc piscem : et cor ejus et fel et jecur repóne tibi. Sunt enim hec necessária ad medicaménta.<sup>57</sup> Tu autem Dómine.

*Lectio iij. (Thobie vj. 7.)*

**T**unc interrogávit Thobías ángelum : et dixit ei, Obsécro te Azaría frater : ut dicas michi quod remédiu[m] habébunt ista que de pisce servári jussísti. Respondénsque ángelus dixit ei, Cordis ejus partículam si super carbónes ponas : fumus ejus éxtricat omne genus demoniórum sive a viro sive a muliére, ita ut ultra non accédant ad eos. Et fel valet ad [194r.] unguéndos óculos, in quibus fúerit albúgo : et sanabúntur. Et dixit ei,

Ubi vis ut maneámus ? Respondénsque ángelus dixit ei, Est hic Ráguel nómine propínquus vir de tribu tua : et hic habet filiam nómine Saram, sed neque másculum neque féminam ullam habet áliam preter illam. Tibi debétur omnis substántia ejus : et opórtet eam te accípere in cónjugem. Pete ergo eam a patre ejus : et dabit tibi eam uxórem. Tu autem Dómine miserére [nostri].

Notes.

---

Notes, pages 1843-1865.

- <sup>1</sup> '*iustino.*' Chevallon. [SB:mccxcii.]
- <sup>2</sup> 1520:25v.
- <sup>3</sup> SB:mccxciii.
- <sup>4</sup> SB:mccxciii.
- <sup>5</sup> SB:mccxciii.
- <sup>6</sup> SB:mccxciii.
- <sup>7</sup> SB:mccxciii.
- <sup>8</sup> 'de dominica', 1520:26r.
- <sup>9</sup> SB:mccxciii.
- <sup>10</sup> 'Fe. 6. de vigi.' *Portif.* 1519. [SB:mccxciii.]
- <sup>11</sup> SB:mccxciii.
- <sup>12</sup> SB:mccxciii.
- <sup>13</sup> 'cum responsoriis de jejunio', 1520:26r.
- <sup>14</sup> SB:mccxciii.
- <sup>15</sup> SB:mccxciii.
- <sup>16</sup> SB:mccxcv.
- <sup>17</sup> SB:mccxcv.
- <sup>18</sup> SB:mccxcv.
- <sup>19</sup> 'sancta' *Portif.* 1519. [SB:mccxcv.]
- <sup>20</sup> SB:mccxcv.
- <sup>21</sup> SB:mccxcv.
- <sup>22</sup> SB:mccxcv.
- <sup>23</sup> SB:mccxcv.
- <sup>24</sup> 'commemoratione.' *Chevallon.* [SB:mccxcv.]
- <sup>25</sup> SB:mccxcv.
- <sup>26</sup> SB:mccxcv.
- <sup>27</sup> SB:mccxcv.
- <sup>28</sup> SB:mccxcv.
- <sup>29</sup> 'de feria', 1520:26r.
- <sup>30</sup> SB:mccxcv.
- <sup>31</sup> SB:mccxcv.
- <sup>32</sup> SB:mccxcv.
- <sup>33</sup> SB:mccxcv.
- <sup>34</sup> SB:mccxcv.
- <sup>35</sup> SB:mccxcv.
- <sup>36</sup> SB:mccxcv.
- <sup>37</sup> SB:mccxcvii.
- <sup>38</sup> SB:mccxcvii.

## Notes.

---

- <sup>39</sup> SB:mccxcvii.  
<sup>40</sup> 1520:36v.  
<sup>41</sup> 1520:36v.  
<sup>42</sup> 'ex ejus', *Vulgate*.  
<sup>43</sup> 'de' *Chevallon*. [SB:mccxcix.] for 'te Dómine'. At 'paréntum' 1520:36v. has D.F.FE. 1520:36v. does not indicate flat at 'vindíctam'.  
<sup>44</sup> 'sed', *Vulgate*.  
<sup>45</sup> 'presélitis' *Chevallon*. [SB:mccxcix.]  
<sup>46</sup> In AS:317. 'dírigat' ends AG. In 1520:37r. '-mor esto fili quóniam páuperem vitam gérimus ha-' is set a third too low.  
<sup>47</sup> In 1520:37v. 'fili' omits the final DC; 'gérimus' is set BCD.CB.GACAAGABA.  
<sup>48</sup> 'in' *non habet Chevallon*. [SB:mccc.]  
<sup>49</sup> AS:318. has 'pegrináre'. 1520:37v. has a flat only at 'senectútis'.  
<sup>50</sup> In 1520:38r. 'vivéntibus' is set A.A.G.ABGA.AGGEFE. 1520:38r. has no flats.  
<sup>51</sup> In 1520:38r. 'mirábíliá' is set D.D.DFEC.F.FGEFE.  
<sup>52</sup> In 1520:38v. 'in' is set GFFE; 'despíciet' is set F.FEFG.FGEFEDE.  
<sup>53</sup> 1520:39r. has no flat.  
<sup>54</sup> 'álio' *Chevallon*. [SB:mcccv.]  
<sup>55</sup> 'corruptióne' *Chevallon*. [SB:mcccv.]  
<sup>56</sup> 'cor' *Chevallon*. [SB:mcccv.]  
<sup>57</sup> 'medicáménta útiliter. (*vers.* 6.) Quod cum fecisset, assávit carnes ejus, et secum tulérunt in via : cétera salíerunt, que sufficerent eis, quóusque pervenírent in Rages civitátem Medórum.' *Ed. Vulgata*. [SB:mccxcix.]